

Hann sá ævintýrið og undrið í gerandisdegnum

Hans Marius var borin í heim í Oyndarfirði hin 21. september 1887. Foreldrinir voru Elisabeth, f. Justinussen, ættað av Glyvrum, og Andreas, ættaður av Eiði. Pápin var fyrsti lærarin í bygðinni. Barnaheimið var eitt mentað, kristið heim, og Hans Marius vaks upp í góðum og tryggum korum í eini tíð, sum hóast hon

høvdu vit ta gleði eisini at uppliva hann í skúlanum, sluppu at luttaka í tímum. Eitt sindur hátíðarligt var tað fyrri okkum at vera inni í tí lágu, hugnaliga skúlastovuni og vita, at her hevði langabbi okkara verið lærari, hesin langabbi, sum var deyður langt árenn okkara tíð, men sum vit høvdu hoyrt so nógv avbera gott um.

náttúruna og ikki minst heimbygðina, og sum altíð sá tað besta í øllum. Og líkasum høvudsponsururin í ævintýrunum og teimum góðu skaldsøgnum, — ofta aftaná liðing og sakn — fær hana, hann elskar, soleiðis gekk tað eisini Hans Mariusi. Í 1939 giftist hann við ungdomselskaðu síni, hini vökrum Elsba úr Funningi,

og untust tað teimum at liva saman í 26 ár, eitt eydnuríkt og harmonískt hjúnarlag. Hon hevði stóran áhuga fyri arbeiði hansara, og eisini fyri skrivning hansara, og var hon honum ein avbera góður stuðul. Meðan hann sat inni í hugnaliga heimi teirra lovsang náttúruna á pappírnum, var Elsba á sin hátt eitt líka stórt skald í urtagørðum sínum. Hon hevði heilar tveir, og tað var undurfult at siggja, hvussu hon úr okkara korgu mold fekk alt at blóma og vaksa, teir vóru sum eitt ævintýr. Meg minnst einaferð, eg var og vitjaði har norðuri, at hon beyð mær innar til jørðber og róma — feroysk jørðber, eins stór og tey, vit flyta inn. So sat eg har í teirri vökrum stovuni henda summardag, málningar og tekningar av Hans Mariusi prýddu veggirnar, og allastaðni blómur og urtapottar. Prátið gekk hugnaliga, hann segði frá teimum gomlu í bygðini, og ymsum hendingum; eg helt við meg sjálva, at summi høvdu fingið nógvav gávur, sum nú Hans Marius, bæði at kunna mála, teka, spæla og skriva; tað undrar meg onki, athann var vörðin skald, alt var jú til staðar at fáa hesar gávur fram: uppvöksurin, tann vakra náttúran uttan um, hungur hansara eftir lærdómi, kærleikin til alt livandi og til alla mentan.

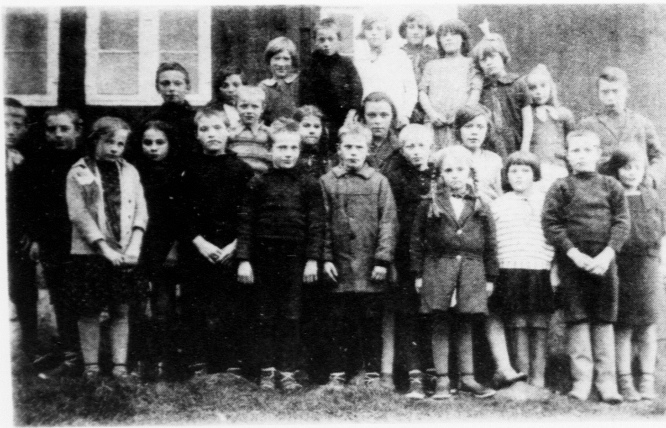
Arbeidssamur var Hans Marius, umframt sitt dagliga arbeiði hevði hann mong álitisstørv, í 16 ár var hann sóknarstýrisformaður, fleiri ár formaður í skúlanevndini, og meðan pápin hevði deknatænastuna í síni læraratið, var Hans Marius organistur í kirkjuni. Harafturat máladi hann og skrivaði hann. — Fyrsta skaldaverk hansara var: hjálpurótin og súlubrotið, ein yndislig søga. Nógvar stuttsgøgur eigur hann í tíðarritum og jólabókum. Ein sjónleik við navnum: Ein myrking (1937). Hesin er spældur ymsa staðni, t.d. í Havn av realskúlanæmingum. Í 1952 komu bókurnar: Hitt ævinliga gonguverkið (skaldsøga) og Livsins rættur (stuttsgøgur), og 11 ár seinni: Ein stjerna er tendrað (ei-

sini stuttsgøgur).

Stórt spell, at Hans Marius ikki fór undir at skriva bygðarsøgu sína, tí hann visti so nógv sum hann um øll víðurskipti har á staðnum.

65 ára gamal legði hann frá sær lærarastarvið, og flutti til Havnar. Hans Marius var sum so nógvir av ættarliði hansara ógvuliga góður við Havnina, tað var, sum hevði hon eitt sermerkt pláss í hjarta teirra. Nú hevði hann stundir at skriva, men ikki var heilsan altíð so góð, og at enda gjørdist hann álvarsliga sjúkur. Aftur her var Elsba stuðulin, ótroystiliga var hon um hann og passaði hann væl og virðiliga, til hann fór inn til seinastu hvíldina.

Við deyða hansara mistu vit næstafólk ein vinsælan ættarmann, sum

var merkt av strevi og stríði, so álíkvæl var friðarlig, har fólk høvdu stundir at liva og eisini at rætta hvørjum øðrum eina hjálpanði hond, tá ið ástóð.

Sum hjá teimum flestu dreingjum her á landi stóð hugur Hans Mariussar til sjógvin. Men eftir pápans ynski fór hann á lærarskúla, frammanundan hevði hann gingið í realskúlan og eisini verið 2 vetrar í Føgrulið. Í 1908 tók hann lærarapróg, og var so vikurur ymsastaðni, t.d. í Funningi. Nøkur ár var hann til skips, men hin 1. oktober 1919 varð hann settur lærari í Oyndarfirði, og varð hann í starvinum til hann fall fyrri aldursmarkinum í 1952.

Hans Marius er knýttur at minum fyrstu barnamínum, tí hvørt summarmar kom hann til Havnar. Tá fingur bygðaskúlanir summarfrí seinna part av juli, og Hans Marius steyndi so beinanvegin suðureftir, og tá hann so smilandi og hugnaligur kom inn í Snikkarastovu sum oftast 27. juli, ja, tá byrjaði Ólavsekan fyrri okkum.

Og Hans Marius var ikki burturblíður, nei, hann var sami blidligi og fryntligi maður, tá vit komu at vitja í Oyndarfirði. Og har

Ja, Hans Marius hevði havt góð barnaár í einum mentaðum kristnum heimi og hevði fingið góða barlast við sær út í livið, og nú búði hann so aftur í barnaheiminum og arbeiddi í sama skúla sum pápin.

Sum vaksin sá ein, at tað var kærleikin til børnini og ynski um, at tey skuldu fáa best møgulega útbúgving, sum gjørdi Hans Marius til tann góða lærara, hann var. Og keðiligir vóru skúladagar hansara ikki. Hann dugdi væl at læra frá sær, hevði gott tol, men hugaligast var, tá hann segði frá søgum, fólk og hendingar stóðu so livandi fyrri okkum, at tað var, sum upplivu vit alt, og tá hann so at enda tók fiolina, og tónleikur og sangur ljómaðu, tá vórðu vit lyft upp um gerandisdagin.

Og álíkvæl var Hans Marius nettupp maðurin, sum sá ævintýrið og undrið í gerandisdegnum. Tað bera øll skaldaverk hansara boð um. Hann var prosaskald okkara, sum elskaði menniskjuna og

Skúlanæmingar hjá Hans Mariusi uttan fyrri skúlan í Oyndarfirði. Myndin er tikin um 1930

100
Ár

Skúlabarn uttan fyrri skúlan í Oyndarfirði. Myndin er tikin í 1913. Elinborg Hendriksen eigur myndirnar

